

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 45:

Forespørgsel til justitsministeren [om kriminalforsorgen].

Af Lissa Mathiasen (S) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 9/3 2004).

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 46:

Forespørgsel til kirkeministeren [om den danske folkekirke].

Af Jesper Langballe (DF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 9/3 2004).

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 47:

Forespørgsel til statsministeren [om Kina].

Af Holger K. Nielsen (SF) og Søren Søndergaard (EL).

(Forespørgslen anmeldt 9/3 2004).

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 129:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den valgfri protokol til FN-konventionen om tortur og anden grusom, uædelskkelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 19/2 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg skal meddele på vegne af Venstre, at vi kan støtte det anbefalede forslag.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Lars Kramer Mikkelsen. Undskyld, hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Undskyld, formand. Jeg nåede ikke at reagere så hurtigt, som jeg burde, men jeg var lidt overrasket over det relativt korte ordførerindlæg, for jeg havde egentlig forventet, at hr. Troels Lund Poulsen ville tilkendegive sin glæde over de fremskridt, der ligger i tillægsprotokollen, men det er jo selvfølgelig også indlysende ting, så jeg går ud fra, at det er derfor, han ikke har sagt mere.

Men jeg har et spørgsmål, og det er, om Venstre er opmærksom på, at der i forslaget jo ligger, at det er Folketingets Ombudsmand, der skal varetage inspektionsvirksomheden her i Danmark.

Jeg vil godt spørge, om man i Venstre er fuldstændig sikker på, at ombudsmandsinstitutionen har den tilstrækkelige kapacitet til alene at kunne varetage den opgave, eller om andre myndigheder også bør involveres i det, således at man kan få den nødvendige faglige bredde i inspektionen og simpelt hen det nødvendige mandskab til at kunne gennemføre inspektionen på den måde, som vi er forpligtet til efter tillægsprotokollen.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Først vil jeg selvfølgelig undskylde over for hr. Keld Albrechtsen, at jeg ikke holdt en meget lang ordførertale. Det var selvfølgelig meget ærgerligt. Jeg troede blot i min naivitet, at vi var enige om, at det her var et fremskridt, og at det var noget, som vi alle var enige om. Det var derfor, at jeg valgte at sige, at Venstre kunne tilslutte sig det. Men hvis hr. Keld Albrechtsen meget gerne vil have en meget lang debat om det her, så stiller jeg mig selvfølgelig til rådighed for den.

Når hr. Keld Albrechtsen så spørger, om ombudsmandsinstitutionen har den nødvendige kapacitet, så er jeg af den opfattelse, at ombudsmandsinstitutionen har den nødvendige kapacitet. Det er selvfølgelig klart, at måtte det vise sig hen ad vejen, at der kan være nogle problemer med det, så er jeg selvfølgelig også villig til at se på det, men jeg er af den opfattelse, at ombudsmandsinstitutionen har den kapacitet, der skal til.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg takker for svaret og anerkender fuldt ud, at vi alle sammen er enige om det grundlæggende positive i den her sag, så lad os ikke trampe videre rundt i det.

Men til spørgsmålet om Ombudsmanden: Der er jo ingen tvivl om, at Ombudsmanden har den upartiske rolle, som skal til i den her sag. Det er ikke diskussionen, men diskussionen er, om Ombudsmanden råder over de specialister, f.eks. retsmedicinske eksperter og psykologer, som skal til, for at man kan udfylde inspektionsrollen.

Jeg ved ikke, hvor mange retsmedicinere der er ansat hos Ombudsmanden, men umiddelbart vil jeg tro, at det ikke er så frygtelig mange og formentlig ej heller psykologer.

Så jeg vil spørge: Hvis det viser sig, at der f.eks. er brug for retsmedicinere, psykologer og andre eksperter, vil Venstre så garantere, at de bliver tilført ombudsmandsinstitutionen, eller at der bliver oprettet et samarbejde med de parter, der har de eksperter, således at vi kan opfylde vores forpligtelser?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Som jeg sagde i mit tidligere svar til hr. Keld Albrechtsen, ser Venstre altid fordomsfrit på ting, og det gør vi selvfølgelig også på det, som hr. Keld Albrechtsen ønsker på forhånd at rejse som et problem, selv om vi ikke ved, om det er et problem.

Der vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at viser det sig, at ombudsmandsinstitutionen har nogle begrænsninger, der gør, at vi bliver nødt til at se på, hvorvidt arbejdet kan udføres på den rigtige måde, så er Venstre selvfølgelig også villig til at se på det.

Jeg tror ikke, jeg kommer det meget nærmere, nu har jeg svaret hr. Keld Albrechtsen to gange på det samme spørgsmål.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Lars Kramer Mikkelsen som ordfører.

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg skal på Socialdemokraternes vegne klart tilslutte mig det fremsatte forslag om, at Danmark ratificerer den undertegnede valgfri protokol til FN-konventionen om tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Den forpligtelse, Danmark påtager sig, en folkeretlig forpligtelse til at nedsætte en forebyggelseskomité, som skal have uhindret adgang til steder, hvor folk er frihedsberøvet, og i øvrigt at samarbejde med komiteen, mener vi er en naturlig forpligtelse for et land, der i mange sammenhænge går forrest, hvilket ministeren også gør, når vi taler menneskerettigheder rundt i verden.

Vi ved, at Danmark igennem årene har opbygget en central rolle i kampen for menneskerettigheder, ligesom vi ofte hører om lande, der på ingen måde kan leve op til de krav, der er stillet i FN-konventionen.

Jeg sidder selv i den danske Europarådsdelegation, hvor vi i den kommende tid kommer til at diskutere forskellige sager, herunder Tyrkiet, hvor der jo senest er gjort et første, spædt skridt, men hvor der er lang vej igen.

Det vil føre for vidt her at remse op, hvilke lande der ikke overholder FN's konvention om tortur. Hertil foregår der desværre alt for mange overtrædelser dagligt verden over.

Forslaget her betyder jo også øget fokus på Danmark, og det må vi selvfølgelig være rede til at tage imod. Der har været rejst sager i Dan-

mark om problematik vedrørende bæltfiksering, isolationsfængsling osv. herhjemme. Vi mener, det er godt, at der kommer fokus på den slags sager. Det manglede bare. Menneskerettigheder er ikke kun noget, man kæmper for på udebane, der må selvfølgelig også gøres en indsats på hjemmebanen.

Socialdemokraterne støtter forslaget.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Næste ordfører er hr. Søren Krarup.

Søren Krarup (DF):

Jeg havde egentlig tænkt mig at holde en lige så kort ordførertale som hr. Troels Lund Poulsen, men jeg forstår, at der er medlemmer, som synes, man skal sige noget mere.

Så jeg kunne egentlig, samtidig med at jeg gerne ville gøre talen ganske kort, godt have lyst til at sige, at et beslutningsforslag som det her jo egentlig fremkalder en række kritiske overvejelser, for man kan ikke lade være at spørge sig selv: Hvad er i grunden tortur? Og man kan også spørge: Er der overhovedet nogen, der er tilhænger af tortur? Hvis man er tilhænger af tortur, så havner man normalt meget hurtigt bag et fængsels tykke mure. Så jeg synes, at der kan være tale om en let frasepræget fremstilling, som gør, at man havde lyst til at stille en række kritiske spørgsmål. Men jeg har besluttet ikke at gøre det, fordi det her jo ikke i den forstand er et debatforum. Det er et sted, hvor der træffes en afgørelse.

Jeg kan kun sige, at Dansk Folkeparti stemmer ja til forslaget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er jo en mærkværdig tale at høre fra hr. Søren Krarups side.

Nu er jeg naturligvis tilfreds med, at Dansk Folkeparti trods alt stemmer for forslaget. Så dybt skulle man dog ikke komme ned, at man stemte imod det, men det er jo tydeligt, at det er med stor ulyst.

Hvad mener hr. Søren Krarup med, at folk, der går ind for tortur, kommer i fængsel? Den beklagelige kendsgerning er jo, at det på f.eks. Guantánamobasen har kunnet få lov til at foregå. USA har mig bekendt slet ikke engang villet undertegne det her. I Tyrkiet foregår der beklageligvis stadig væk tortur, uden at de, der begår den, nødvendigvis bliver sat i fængsel. Der er

meget at gøre, der er også meget at gøre her i landet med hensyn til utrolig lange isolationsfængslinger, der er umenneskelige.

Jeg vil godt spørge, hvad der egentlig lå i hr. Søren Krarups underlige bemærkninger. Skal det være sådan, at den israelske opførsel over for fangerne i fængslerne skal vi bare lukke øjnene for? Jeg forstod simpelt hen ikke bemærkningen. Jeg håber ikke, at det kan opfattes sådan, at Dansk Folkeparti mener, at sådan en lille simulert tortur ikke gør så meget.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er jo meget interessant, at hr. Keld Albrechtsen kan fortælle mig, at det er med ulyst, at vi stemmer ja. Hvor ved han dog det fra? Vi stemmer ja – punktum.

Jeg forsøgte i al korthed, meget kort og derfor selvfølgelig fuldstændig ufuldstændigt at pege på, at vil man forholde sig virkelig reflekterende principielt til det spørgsmål, må man spørge for det første, hvad tortur er, og for det andet om der er nogen, der er tilhænger af tortur. Jeg sagde, at enhver tilhænger af tortur, en, der altså ønsker at påføre andre pine eller lidelse, er en psykopat, der normalt meget hurtigt havner bag fængselsmure.

Så forsøgte jeg også at sige, at selve ordet tortur er jo et ord, der kan diskuteres, for tortur er jo ikke noget i sig selv. Det er normalt noget, der opstår i kraft af en sammenhæng. Vi havde i Danmark før anden verdenskrig f.eks. en afgjort modvilje imod dødsstraf. Da vi så havde besættelsen, blev dødsstraffen indført.

Tortur, som Israel blev anklaget for i form af det, der hed moderat fysisk pres, var jo et forsøg på at forhindre terror. Det vil sige, at tingene jo ikke er så enkle. Tortur er noget, som man kan kalde det, når tingene opstår, men det er jo ikke noget, som i sig selv er så krystalklart.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu synes jeg hr. Søren Krarup har bevæget sig ud i en sump af problemer. Det må jeg sige. Jeg er temmelig rystet over de her udtalelser, for det, hr. Søren Krarup siger nu, kunne jo godt tolkes sådan, at han i virkeligheden accepterer den nedværdigende behandling, klart folkeretsstridige nedværdigende behandling, som israelerne har foretaget med denne fysiske magtanvendelse over for fangerne, at han i virkeligheden accepterer den amerikanske præsidents metoder

over for de tilbageholdte i Guantánamobasen, at han i virkeligheden accepterer den dødsstraf, der blev indført i Danmark efter krigen.

Sådan kunne hans indlæg godt tolkes. Det håber jeg naturligvis ikke er tilfældet, for hvis det er tilfældet, har vi jo det problem, at vi har et parti her i Folketinget, som har et blakket forhold til tortur, og det håber jeg ikke. Jeg håber, at hr. Søren Krarup nu vil benytte anledningen til at udtale sig klart.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Den sump af problemer, jeg er havnet i, skyldes jo nærmest, at jeg har forsøgt at overveje noget, og at hr. Keld Albrechtsen åbenbart ikke har haft evne til at forstå, hvad det var, jeg sagde.

Jeg forsøgte at gøre opmærksom på, at begrebet tortur jo meget nemt kan misbruges, og at det overhovedet at give børn lektier for er jeg ikke i tvivl om, at hr. Keld Albrechtsen også kunne få registreret som tortur.

Det var ganske enkelt et forsøg på at opstille en rent principiel kritisk betragtning vedrørende selve det alt for nemme begreb og den holdning, men jeg erkender, at når man har folk som hr. Keld Albrechtsen i salen, så er det meget klogere at gøre, som hr. Troels Lund Poulsen gjorde, nemlig at tale meget kort. Så er der overhovedet ikke basis for alle de mere eller mindre begavede spørgsmål om det, som fra min side er et rent – jeg er lige ved at sige – filosofisk spørgsmål/problem, nemlig hvad er tortur, hvem ønsker tortur?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er jo faktisk – for at gå videre i det her – klart defineret i konventionen, at det er enhver form for fysisk pres. Der har været kritik af, at Danmark efterhånden som et af de eneste lande ikke udtrykkeligt i sin lovgivning har defineret det. Det kan hr. Søren Krarup så henvise til, da han siger, at han har lidt problemer med det, når han tror, at lektielæsning – altså når man synes, at bare noget er væmmeligt, så er det tortur – niks! I konventionen er det klart, men det er også klart, at det, som foregår i Israel, det der milde fysisk pres, eller hvad det var, man kaldte det, og som der altså er folk, der er døde af, er hamrende forbudt ifølge konventionen.

KL 10.15

Jeg vil godt spørge hr. Søren Krarup, om han ikke vil bistå os andre i at sørge for, at vi får en

lovdefinition, der er så klar, så stakkels hr. Søren Krarup ikke kommer til at stå der og fedte i det, sådan at han ikke kan finde ud af, hvor grænserne går.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg er meget rørt over, at fru Margrete Auken vil bistå mig, det har jeg altid sat meget stor pris på. Det er jo klart, og det var altså også det, der lå i min – jeg er lige ved at sige – filosofiske overvejelse, at skal man tale om tortur, så skal man netop have meget præcise bestemmelser. Det, jeg forsøgte at sige med at tale om dødsstraf i Danmark efter anden verdenskrig, er, at bestemmelserne jo har en tendens til at rykke sig i kraft af den politiske udvikling.

Så jeg er modstander af fraser, jeg er modstander af alt for nemme definitioner, og derfor peger jeg på, at tingene ikke altid er så enkle. Men jeg kan kun sige, at det tyder på, at hr. Troels Lund Poulsen har valgt den helt fornuftige del ved simpelt hen at sige, at man stemmer for, og så behøver man ikke at bruge tid på hr. Keld Albrechtsen og kompagni.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg er meget ked af, at Dansk Folkepartis ordfører opfatter det, at vi drøfter ting, som kan være problematiske, som en chikane. Det var ikke sådan ment. Det var faktisk et ønske om og en appel til, at vi så sammen prøvede at få det her tydeliggjort i loven, for der er faktisk problemer, det har hr. Søren Krarup ret i.

Derfor ville det jo være godt, hvis vi sammen sagde: Nu skal vi have det her tydeliggjort, så det ikke kan bruges f.eks. til lektielæsning eller mobning, eller hvad det nu ellers kan være, som opleves som tortur, men at man har den definition, som vi har i konventionen, og at den indføres i dansk lovgivning.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jamen det er klart, at det, jeg har antydnet, er, at det, der er brug for, er en præcisering af begreberne, og det vil sige, at den definition, den præcisering, som ligger i en præcis definition, er jeg tilhænger af.

Så på det punkt kan vi ikke være uenige. Det, jeg altså er bange for, er, at man lukker øjnene for, at definitioner godt kan glide, når den politiske udvikling glider.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Hr. Søren Krarup spørger: Hvem ønsker tortur? Jeg kan i hvert fald sige, at der er nogen, der bestemt ikke ønsker det, det er dem, der bliver udsat for det. Derfor er jeg næsten nødsaget til at sige, at de også ønsker, at vi skal gøre noget ved det, at vi skal kæmpe for, at det ikke foregår. Jeg er nødsaget til at sige, at jeg synes, at hr. Søren Krarups holdning fra talerstolen i dag i virkeligheden viser, hvorfor det er nødvendigt at gøre noget mere ved det.

Jeg synes, det er en temmelig nonchalant måde at besvare det her på. Jeg synes i øvrigt også, det er arrogant at omtale hr. Keld Albrechtsen som hr. Keld Albrechtsen og hans kompagnoner, fordi vi rent faktisk forsøger at forfølge den linje, der har været Danmarks linje i udenrigspolitik i masser af år under denne minister, under forrige ministre osv. Derfor er det en arrogance uden sidestykke i en sag, der i virkeligheden er vigtig.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Dertil kan jeg kun svare, at jeg da ikke kan forhindre hr. Kramer Mikkelsen i at betragte det som arrogance, at man faktisk forsøger at reflektere over et begreb og dets brug i historien og i den politiske udvikling. Det må hr. Kramer Mikkelsen kalde arrogance. Jeg synes ikke, det er arrogant at man prøver at tænke sig om.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu kom hr. Søren Krarup jo i sin indledning til at fortale sig om kampen for tortur, som han sagde. Jeg kan sige, at i lande rundt omkring os, men da også et stykke fra os, ser vi stadig væk brugen eller resterne af det, man kan kalde torturstyre af værste observans. I Chile retsforfølger man folk 30 år efter Pinochets fald ved militærdomstole, folk, der har været tortureret osv. I andre lande fængsler og straffer man de mennesker, der rejser anklagerne om tortur.

Så er det fint, at der rundt omkring i verden sker positive tiltag, som vi eksempelvis har set det i Tyrkiet. Men om Tyrkiet vil jeg nu sige, at jeg tror, det ville være fornuftigt, om man også så noget handling i stedet for blot det nedskrevne papir.

Kl. 10.20

Der er mange lande, der skriver det her ind i deres lovgivning, der er bare ikke så mange lan-

de, der gør noget ved det. Derfor mener jeg, at det er arrogant at gå på talerstolen og bruge det udtryk om hr. Keld Albrechtsen og os andre, der ønsker at debattere hr. Søren Krarups noget nonchalante afvisning.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det vil jeg stadig ikke forhindre hr. Keld Albrechtsen i at kalde nonchalant eller arrogant, men når jeg hører hr. Keld Albrechtsen forsøge at lægge op til, at det skulle være med ulyst, at vi stemmer ja, så kan jeg kun sige, at den mistæneliggørelse afviser jeg med en arrogance, der er fuldt berettiget. Jeg ser ikke nogen som helst grund til, at jeg skulle tage hr. Keld Albrechtsens forskellige fornemmelser vedrørende vores afstemning alvorligt.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg har ikke nogen som helst indvendinger imod, at man stiller filosofiske spørgsmål og reflekterer, som hr. Søren Krarup sagde han gjorde. Men det, som virkelig undrer mig, er, at hr. Søren Krarup kan stille det spørgsmål til sig selv: Er der nogen, der er tilhænger af tortur? Svaret er jo så indlysende: Ja, dem, der udfører det! Der er desværre alt for mange beretninger fra alle mulige instanser om, at tortur er uhyggelig udbredt, ikke kun i nogle af de sager, der har været nævnt her, men meget udbredt også i mange andre lande. Og dem, der er tilhængere af det, er dem, der udfører det.

Jeg kan slet ikke forstå intellektuelt, at hr. Søren Krarup kan stille det spørgsmål, for der er desværre alt for mange tilhængere af tortur.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jo, men der er det, jeg altså så – det er muligvis ikke stedet at gøre det – går det skridt videre og spørger: Hvorfor gør de det? Jeg gentager, der er ingen, der er tilhænger af tortur i sig selv. Folk, der nyder at tilføje andre pine, er psykopater, som normalt havner bag fængselsmuren.

Når der finder tortur sted, kan man jo konstatere, at det jo altså er den uhammede magtudøvelse, der fører til det, og det er, fordi der altså er tale om, at interesserne støder sammen på en sådan måde, at man bryder alle regler og alle love. Anderledes er virkeligheden ikke, og jeg synes også, hr. Niels Helveg Petersen burde se i øj-

nene, at kønne ord og præcise definitioner ikke ophæver virkelighedens vrangsider.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Det er jeg enig i, men det er jo også der, jeg synes, at hr. Søren Krarup går galt, for det er jo desværre ikke sådan, at de, der udøver tortur, havner i fængsler og bliver betragtet som psykopater.

Problemet med tortur er, at de netop ikke havner i fængsler og ikke bliver anset for at være psykopater, og jeg kan simpelt hen ikke forstå, at hr. Søren Krarup kan lukke øjnene for, at vidtspredt anvendelse af tortur er så uhyggelig, fordi den har myndighedernes godkendelse mange steder i verden.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg kunne jo svare ved at spørge hr. Helveg Petersen: Er hr. Helveg Petersen helt sikker på, at han i en bestemt situation ikke kunne finde på at gribe til det, andre kunne stemple som tortur, hvis det var hans nærmestes liv og helbred, der stod på spil?

Det er altså hele den opdeling af tilværelsen i sort og hvid, at der er nogle, vi, der er de retfærdige, vi ved, hvad tortur er, og så er der de andre. Jeg prøvede at pege på den danske situation efter anden verdenskrig, hvor man havde været modstander af dødsstraf, og så kommer der en situation, hvor man indfører den. Er hr. Helveg Petersen mon så helt sikker på, at han i en situation, hvor tingene virkelig var vendt om, ville være ganske afvisende over for at bruge en magt, som andre kunne kalde tortur?

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Ud fra hvad hr. Søren Krarup siger, så mener han, som jeg hørte, at tortur kan være berettiget. Hvis man havner i en af skyggesiderne i livet, så har han forståelse for, at selv almindelige mennesker udfører tortur.

Så jeg vil gerne prøve at skære ind til benet og stille et meget kort, meget præcist spørgsmål, som burde kunne besvares med ja eller nej: Er hr. Søren Krarup tilhænger af menneskerettigheder, eller er han ikke tilhænger af menneskerettigheder? Støtter hr. Søren Krarup menneskerettigheder, eller støtter han ikke menneskerettigheder?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Et spørgsmål som dette er jo et udtryk for, at man må konstatere, at der herinde åbenbart ikke kan tales lødigt om tingene. Når jeg nu hører, at hr. Kamal Qureshi hører mine mine udtalelser, som at tortur er berettiget, så kan jeg kun ryste på hovedet og sige, at det er det rene vrøvl.

Det, jeg har forsøgt at pege på, er, at tingene ikke er så enkle, og at det jo kunne være, at det, der kaldes tortur i den ene situation, bliver noget, som folk måske i nødværge griber til i den anden.

Kort sagt, jeg har peget på, at tilværelsen ikke er sort og hvid. Hele den moralske retfærdighed, som nu hr. Kamal Qureshi lufter, er jeg ikke tilhænger af, fordi jeg kalder den for hykleri eller skinhellighed. »Alle andre er onde, jeg er den gode« – nej, det var jo muligt, at også den såkaldte gode kunne opdage, at der faktisk var noget ondt i ham. Derfor vil jeg sige, at hele hr. Kamal Qureshis holdning og spørgsmål er udtryk for en usaglighed, som jeg synes jeg ikke føler trang til at tage alvorlig.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg synes et eller andet sted, at hr. Søren Krarup udviser ikke alene en arrogance, men en form for foragt for de spilleregler, der gælder for et demokrati, de spilleregler, der gælder her i Folketinget. Jeg stiller hr. Søren Krarup et meget simpelt spørgsmål med fuld respekt for hr. Søren Krarups holdninger, som jeg overhovedet ikke kritiserede i mit indlæg. Jeg spørger helt præcist. Kan hr. Søren Krarup svare: Er han tilhænger af menneskerettigheder, eller er han ikke tilhænger af menneskerettigheder?

Jeg er godt klar over, som hr. Søren Krarup anfører, at der er en masse nuancer, der er en masse situationer og alt muligt andet, men når alt kommer til alt, så er vi også i Folketinget sat til at handle. »Ja«, »nej«, »hverken for eller imod« – der er tre knapper herinde. Vil hr. Søren Krarup trykke på den grønne knap eller den røde knap, hvis spørgsmålet var, hvorvidt han ville støtte menneskerettigheder eller ej? Så kan han jo godt sidde og være filosofisk, men en gang imellem må man jo også kunne svare: Er man for eller imod?

Så jeg spørger meget simpelt, og hvis ikke hr. Søren Krarup kan tage stilling til det spørgsmål, så må jeg tage det som udtryk for, at hr. Søren

Krarup ikke gider forholde sig til menneskerettigheder, og det er selvfølgelig også et svar.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):
Den røde lampe har lyst længe.

Kamal Qureshi (SF):
Undskyld!

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jamen jeg kunne stille hr. Kamal Qureshi et modspørgsmål af samme lødighed: Slår han sin kone, eller gør han det ikke? Ja eller nej.

Altså hele den mistænkeliggørelse, der ligger i den måde at diskutere på, synes jeg er meget trættende. Hr. Kamal Qureshi ved naturligvis, at jeg har skrevet forskellige bøger, hvori jeg har en principiel kritik af hele den oplysningshumanisme, som ligger i menneskerettighederne. Og den har jeg været kritisk over for ud fra en principiel understregning af lov og ret som det afgørende for et retssamfund.

Jeg er ubetinget tilhænger af lov og ret. Det er det, hele sagen drejer sig om, og derfor har jeg i en principiel historisk-filosofisk sammenhæng sat spørgsmålstejn ved den oplysningshumanisme, der igennem menneskerettighederne i virkeligheden har problematiseret lov og ret udtrykt derved, at ingen grundlov har været så fyldt af menneskerettigheder som Josef Stalins grundlov i Sovjetunionen i 1936.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Vi kom lidt langt og vidt omkring. Så er det næste ordfører.

Gitte Seeberg (KF):

Ja, det udviklede sig til en spændende debat.

Jeg tror ikke, der var nogen her i salen, som mere klart end hr. Niels Helveg Petersen sagde, hvad det her i virkeligheden drejer sig om. Det drejer sig om, at en række lande, langt hen ad vejen udemokratiske lande, accepterer, ja, ligefrem opfordrer til tortur mod politiske modstandere og andre. Og det er selvfølgelig det, vi fra dansk side skal medvirke til at bekæmpe.

En af de ting, vi kan gøre, er selvfølgelig at støtte forslaget her, og det gør Det Konservative Folkeparti naturligvis også. Det er indlysende. Men derudover skal vi selvfølgelig arbejde for, at menneskerettigheder også respekteres i andre lande.

Jeg synes, vi kan være stolte af og glade for, at vi i Danmark har så godt et renommé på området. Både med Rehabiliteringscenteret og med Menneskerettighedscenteret går Danmark faktisk langt, langt foran og har også mulighed for derigennem at påvirke andre lande.

Vi har også været med til at iværksætte Den Internationale Straffedomstol, som jo netop også er møntet på despoter, som overtræder menneskerettigheder og begår tortur mod befolkningerne.

Jeg synes, det er vigtigt at sige, at det ikke er nok bare at arbejde for bekæmpelse af tortur. Vi får ikke bekæmpet tortur alene, hvis man ikke også får rettet op på de despotiske styre, som er rundtomkring i verden. Det er jo ikke længe siden, at regeringen fremsatte forslaget om mellemøsteninitiativet, som vi bare synes er rigtig godt, hvor der jo netop er lagt op til en dialog med landene i Mellemøsten, som også i høj grad har problemer med menneskerettighederne.

Øget demokratisering i landene vil medføre en forbedring af menneskerettighederne, og det støtter vi naturligvis meget varmt.

Kl. 10.30

Problemet med det her er jo, som hr. Niels Helveg Petersen så rigtigt sagde, at det er meget vanskeligt at komme til livs. Selv en række af FN's medlemslande, ja, sågar NATO-medlemslande benytter sig jo af tortur. Der er forbedringer i Tyrkiet, som hr. Kramer Mikkelsen var inde på, men vi mangler stadig væk at se en egentlig udmøntning ude lokalt. Selvfølgelig er det en start, at man vedtager lovgivning, som forbyder tortur, men vi skal jo se det fuldstændig udmøntet.

Alt i alt vil jeg sige, at vi støtter selvfølgelig forslaget.

Som det også fremgår af forslaget, er Ombudsmanden udpeget til at være den institution, som på Danmarks vegne her i landet har den funktion at være overvågningsmekanisme. Jeg har læst de indvendinger, der har været om, hvorvidt Ombudsmanden vil være i stand til at varetage opgaven. Det er vores vurdering, at det vil Ombudsmanden, men det er klart, at hvis det på et senere tidspunkt viser sig ikke at være tilfældet, så er vi selvfølgelig parat til at se på det, lige såvel som vi er parat til at se på de anbefalinger, som den komité, der skal stå for en international overvågning, vil komme med også til Danmark.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det er ikke, fordi jeg er frygtelig uenig i fru Gitte Seebergs ordførertale, men nu brugte fru Gitte Seeberg selv udtrykket despoter, og så kunne jeg næsten ikke lade være med at tænke på, at vi i den sammenhæng lige har hørt hr. Søren Krarup stå på talerstolen og bruge udtrykket, at det, der er tortur i den ene sag, sagtens kan være berettiget nødværge i en anden sag. Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Gitte Seeberg, om hun er hun enig i den udtalelse, om hun mener, at det, der er tortur i den ene sag, sagtens kan være berettiget nødværge i en anden sag.

Det er min opfattelse, at tortur ofte udføres af embedsmænd og ikke af familiefædre, der udfører det på nogle, der har straffet deres familie, og det vrøvl, vi kom til at høre fra talerstolen før, men at det i virkeligheden er mennesker, der udfører det på ordre fra folk højere oppe i et hierarki på andre mennesker for at straffe eller for at få dem til at udtrykke sig imod deres vilje.

Det er jo regeringens støtteparti, som udtaler det her fra talerstolen. Er fru Gitte Seeberg enig i de udtalelser?

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Det er vores opfattelse, at menneskerettigheder er universelle, og at menneskerettighederne ikke kan bøjes. Der er ingen begrundelser eller gode undskyldninger for at bruge tortur eller anden nedværdigende behandling. Så svaret er altså, at jeg er uenig i det. Det er jo netop derfor, at man har et retssamfund, og vi har også et retssamfund herhjemme.

Jeg hørte, at hr. Søren Krarup sagde, at man jo ikke kunne afvise, at man i en enkel situation selv kunne komme til at benytte sig af det. Sådan hørte jeg ordvekslingen mellem, jeg tror, det var hr. Kramer Mikkelsen og hr. Søren Krarup.

Det er jo lige præcis derfor, vi har et retssamfund, for havde vi ikke et retssamfund, så var det jo nærliggende, hver gang der skete noget med vores nære, at vi greb til selvtagt. Men det er jo lige præcis det, vi skal forhindre ved at have konventioner, som forbyder tortur, og ved også at gennemføre det i lovgivningerne rundt omkring i landene.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg kan høre, at vi er enige, og jeg er sådan set meget glad for, at fru Gitte Seeberg tager afstand

fra hr. Søren Krarups udtalelser i den sammenhæng, for det vidner i hvert fald om, at der i regeringen er partier, som har den grundholdning, som er fastlagt igennem årtier i dansk udenrigspolitik.

Derfor kan man sige, at det jo er lidt ærgerligt, at det sniger sig ind i regeringssamarbejdet, at der er mennesker, som mener, at tortur kan man sådan set godt anvende sådan ved passende lejligheder.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jeg må jo henholde mig til det, jeg har sagt: Altså tortur er tortur, og det kan ikke bøjes.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er meget glad for, at fru Gitte Seeberg i svaret til hr. Kramer Mikkelsen svarer så klart og entydigt, som tilfældet er, og at vi altså kan konstatere, at der her i Folketinget fra regeringspartierne og ud til Enhedslisten er fuldstændig rene linjer med hensyn til menneskerettighederne og holdningen til tortur.

Kl. 10.35

Men det gør det jo, så vidt jeg kan se, til et desto større problem for regeringspartierne, at regeringspartierne har så tæt et samarbejde med et parti, der har et uklart forhold til menneskerettighederne, et uklart forhold til anvendelse af tortur og et uklart forhold til anvendelse af dødsstraf.

Derfor vil jeg godt spørge fru Gitte Seeberg, om denne her debat ikke giver regeringspartierne anledning til at overveje, hvorvidt det kan være holdbart, at der fortsat er et så tæt et samarbejde mellem regeringspartierne og et sådant parti, som har stillet sig uden for de mest grundlæggende principper, som al politisk virksomhed må bygge på.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Skal jeg forstå det som et tilbud fra Enhedslisten om at komme med i regeringen? Nej, spørg til side.

Jeg har jo forstået på Dansk Folkeparti, at man støtter forslaget. Der har så foregået en, må jeg sige, ikke efter min smag mere teoretisk ordveksling mellem hr. Søren Krarup og ordførerne, men det er ikke noget, vi finder problematisk for regeringssamarbejdet.

Jeg vil sige, at Dansk Folkeparti støtter forslaget, og det synes jeg kom meget klart frem under ordførerindlægget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige, at det er overraskende, at fru Gitte Seeberg kan sige, at det ikke er specielt problematisk for samarbejdet mellem Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, at vi har kunnet konstatere, at Dansk Folkeparti står uden for det, som alle vi andre er enige om, nemlig at al politik må basere sig på fuld respekt for menneskerettigheder.

Derfor bliver jeg altså nødt til at gentage mit spørgsmål, for hr. Søren Krarup var jo ikke i stand til at besvare spørgsmålet, om han gik ind for menneskerettighederne, det var han ude af stand til at svare på, og han sagde endog i et svar til hr. Niels Helveg Petersen, at man kunne forestille sig situationer, hvor man ville acceptere brugen af dødsstraf.

Altså efter min mening kan partier, der har den holdning, ikke danne grundlag for et bredere samarbejde her i Folketinget, men det er åbentbart Det Konservative Folkepartis holdning, og jeg fatter ikke den bagatellisering.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Nu handler debatten her jo om noget andet end regeringens parlamentariske grundlag. Dansk Folkeparti er regeringens parlamentariske grundlag, men regeringen arbejder jo altså også sammen med andre partier, vil jeg gerne understrege, og specielt på det her område er der jo en tradition for, at Folketinget er enig i sagerne, og det gælder jo også denne her sag, har jeg forstået.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg ville gerne spørge fru Gitte Seeberg, om hun ikke finder det meget trættende at skulle deltage i en såkaldt debat, der består i ren mistænkeliggørelse.

Det er jo grotesk at høre venstrefløjen, først og fremmest Enhedslistens ordfører eller repræsentant, her udtrykke den dybeste sympati for menneskerettigheder og lov og ret, når man ved, hvilken virkelighed der herskede i de lande, som disse venstrefløjspartier støttede, og hvor jo altså al tale om menneskerettigheder kun var en frase, til gengæld en meget dyrket frase, for det

er jo netop fraser, der kan bruges af den fløj, som ønsker at mistænkeliggøre retssamfundet.

Finder fru Gitte Seeberg det ikke meget trættende at skulle deltage i en debat af den rent mistænkeliggørende agitatoriske karakter, vi har her?

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Nej, det, jeg måske finder trættende, og som undrer mig, er, at det her overhovedet kan blive sådan en større debat også i relation til Venstres ordfører, for her er der jo et område, hvor vi er enige alle sammen.

Men jeg vil sige, at jeg synes, vi skal lægge fortiden bag os. Jeg tror ikke nødvendigvis, at hr. Keld Albrechtsen har sympatiseret med, hvad der er foregået i Gulaglejrene, det vil jeg ikke beskyldte hr. Keld Albrechtsen for.

Lad det nu ligge, lad os så koncentrere os om fremtiden, og der er rigeligt at koncentrere sig om, i alt fald specielt på det her område.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre støtter med glæde, at Danmark ratificerer den valgfrie protokol. Det er et af de små skridt på vejen til at opbygge internationale standarder på området til gavn for mange mennesker i fremtiden. Derved er den sag for så vidt jo klaret.

Kl. 10.40

Men der står et spørgsmål tilbage, som hr. Søren Krarup stillede mig tidligere, og som jeg ikke måtte svare på i henhold til forretningsordenen. Hr. Søren Krarup spurgte, om jeg var sikker på, at jeg ikke selv i en given situation ville kunne komme ud for at handle i strid med torturregler. Jeg ved det ikke. Jeg har det privilegium som andre danskere at leve i et samfund, hvor den type ekstreme situationer ikke er daglig kost. Det er ikke kommet på min vej, og det forekommer, vil jeg påstå, for meget få hvis næsten ingen i dette land.

Men det er bare ikke problemet. Problemet er, at der findes samfund, hvor anvendelse af tortur er systematisk, hvor det er magthaverne og deres håndlangere, der sætter det i værk, ikke som en følge af et personligt dilemma, men som følge af, at tortur anvendes for at opretholde et bestemt politisk system. Det er problemet, og det mener jeg ikke at have nogen som helst proble-

mer med at tage stilling til. Det er ikke af selv-godhed, men fordi jeg har den opfattelse, at det er kolossalt vigtigt at bekæmpe de magthavere og deres håndlangere, som anvender tortur som et systematisk redskab, bl.a. til at holde sig selv ved magten.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg har jo ikke fjerneste mistanke om, at hr. Helveg Petersen ville gribe til tortur. Men jeg stillede altså spørgsmålet, fordi jeg måske har en lidt anden opfattelse, jeg er lige ved at sige, af, hvad mennesket er, end hr. Helveg Petersen har.

Hvis man ved lidt om, at kristendommen forkynder, at menneskene er syndere, så er man ikke helt så hurtig til at udpege nogle som sorte og andre som hvide. Jeg vil spørge hr. Helveg Petersen, om det ikke fører til en vis eftertænk-somhed hos ham, når han betænker, hvad der skete, som jeg har nævnt tidligere, i Danmark i 1945, hvor man på grund af besættelsestiden indførte dødsstraf, mens man tidligere havde været kategorisk modstander af dødsstraf.

Det siger noget om, at tilværelsen ikke er sort og hvid, den er faktisk temmelig grumset, og det kan være, at den, der er den mest overbeviste modstander af tortur, i en given situation kan bukke under for den. Kort sagt: Vil hr. Helveg Petersen ikke indrømme, at vi er alle syndere?

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Det vil jeg gerne. I hvert fald er alle de menne-sker, jeg kender, syndere. Verden er netop ikke sort og hvid, verden har jo netop mange nuan-cer.

Det er faktisk også derfor, at jeg har så svært ved at forstå, at hr. Søren Krarup somme tider i hele fremmeddiskussionen skærer alting ud i sort og hvidt. Jeg synes egentlig, det er mærke-ligt, at jeg skal høre fra hr. Søren Krarup, at jeg skærer tingene ud i sort og hvidt. Det plejer fak-tisk at være hr. Søren Krarup selv.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Når vi taler om det, som hr. Helveg Petersen var inde på til sidst, nemlig Danmarks forhold til indvandrerpolitikken, er tingene ganske enkle, for der er noget ganske bestemt, der hedder Danmark, der er noget ganske bestemt, der hedder dansk kultur, dansk eksistens, dansk identi-

tet. Man kan ikke sige sort eller hvid, for det ene er ikke bedre end det andet, men der er forskel, der er en kategorisk forskel. Det er den kategori-ske forskel, der ikke hersker, hvor vi taler om folks moralske handlinger, for der er vi alle syn-dere, der er vi for så vidt alle umoralske.

Hvis man har forstået det, så har man måske også en vis sans for den virkelighed, der hersker i det, jeg kalder det verdsliges vold, hvor der faktisk er noget, der har grænser, fordi der er no-get, man holder af.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jamen selvfølgelig er der noget, der hedder dansk identitet, det er da også en realitet for mig: sprog, historie, opvækst, kultur, vaner, alt, hvad der hører til vores identitet. Det er også en realitet for mig, og det kan hr. Søren Krarup ikke tage patent på, men jeg kan ikke helt se, hvad det overhovedet har at gøre med dette her pro-blem.

Vi tager stilling til anvendelse af tortur, og hr. Søren Krarup prøver på at problematisere det og sige, at vi måske er alt for selvgode, når vi bare går ind for dette her. Nej, det gør vi ikke af selv-godhed, men ud fra et ønske om at skabe bedre betingelser og fremme et internationalt retssys-tem. Det er sådan set det, der er kernen i disse bestræbelser.

Kl. 10.45

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det skal blive ganske kort.

Nu har hr. Niels Helveg Petersen jo selv prø-vet at sidde i rollen som udenrigsminister og har også gjort en stor indsats for menneskerettighe-der ude i den store verden. Hr. Søren Krarup brugte det udtryk her fra talerstolen, at hvad der er tortur i den ene sag, kan godt være berettiget nødværge i en anden sag, og jeg vil godt spørge hr. Niels Helveg Petersen, om han i sin tid som minister eller i øvrigt som medlem af Folketin-get har oplevet nogen eksempler på noget, man kunne kalde berettiget tortur.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Nej.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så er det hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Søren Krarup har et bemærkelsesværdigt syndsbegreb. Det går ud på, at vi er alle syndere, også hr. Søren Krarup selv, men dog ikke på et enkelt punkt. Et enkelt punkt er fritaget for syndsbegrebet, og det er Dansk Folkepartis flygtningepolitik. Et overordentlig besynderligt syndsbegreb.

Så vil jeg sige, at vi er glade og taknemlige for, at det er lykkedes at gøre fremskridt på området. Derfor støtter vi naturligvis fuldt ud det foreliggende beslutningsforslag, og jeg skal hilse fra fru Margrete Auken, der desværre er forhindret i at deltage i resten af debatten, og sige, at det er også SF's opfattelse.

Fru Margrete Auken bad mig stille et spørgsmål, som jeg også selv gerne vil stille, nemlig: Det udvalg, der blev nedsat til at drøfte spørgsmålet om inkorporering af torturbestemmelserne i dansk ret, kom med den indstilling, at vi skulle indskrive dem direkte i den danske lovgivning, og hvorfor har regeringen ikke fulgt den indstilling? Det er fint med konventioner, men det ville jo være endnu bedre at få det ført direkte ind i dansk lovgivning. Det spørgsmål håber jeg ministeren kan besvare.

Jeg håber også, ministeren vil besvare det spørgsmål, jeg stillede til Venstres ordfører, og som også fru Gitte Seeberg var inde på, nemlig spørgsmålet om de ressourcer, som Ombudsmanden har til rådighed. Der er ingen tvivl om, at Ombudsmanden er en fortrinlig institution til at varetage sådanne inspektionsopgaver, forstået på den måde at ombudsmandsinstitutionen er en fuldstændig upartisk institution. Men det kan altså være et spørgsmål, om der er stillet de eksperter og den kapacitet, som er nødvendig, til rådighed for Ombudsmanden, eller om andre parter også skal inddrages, for at vi kan være sikre på, at tingene fungerer.

Det er jo desværre sådan, at Danmark også modtager kritik indimellem på dette område. Det kan f.eks. være af bæltefikseringer eller alt for lange isolationsfængslinger. Heldigvis finder der ikke – det har jeg i hvert fald ingen grund til at tro – regulær tortur sted i Danmark, men der er altså tilfælde af nedværdigende behandling, f.eks. når folk sidder i månedsviis, ja, i årevis i isolation. Det er veldokumenteret, at det kan folk faktisk ikke tåle. Vi har altså også en opgave at løse her i Danmark, og derfor skal det nationale forebyggende organ have den nødvendige kapacitet til at kunne løse sin opgave og til at kunne foretage inspektion. Der er også peget på,

at den inspektion, som foregik via fængselsmyndighederne, og som vistnok er blevet svækket af den nuværende regering, så vidt jeg har forstået, burde genoprettes.

Jeg håber, ministeren vil besvare eller kommentere de spørgsmål, ellers kan vi gå videre med dem i udvalget. Men Enhedslisten og altså også SF støtter naturligvis dette beslutningsforslag.

KL.10.50

Bodil Kornbek (KD):

Da Kristendemokraternes ordfører på området, hr. Jann Sjursen, ikke kan være til stede, skal jeg på partiets vegne tilkendegive, at Kristendemokraterne kan støtte regeringens beslutningsforslag om Danmarks ratifikation af den valgfri protokol til FN-konventionen om tortur. Danmark har en høj profil internationalt, når det gælder forebyggelse og bekæmpelse af tortur, og derfor er det helt naturligt, at Danmark ratificerer denne valgfri protokol.

Den valgfri protokol giver bedre mulighed for inspektionsbesøg i deltagerstaterne, hvorved man mere direkte kan forebygge anvendelsen af tortur, og spørgsmålet er så, hvem der her i Danmark skal varetage opgaven som nationalt forebyggende organ. Beslutningsforslaget lægger op til, at det skal være Folketingets Ombudsmand, og det er på mange måder et oplagt valg, når vi ser på den inspektionsvirksomhed, Ombudsmanden allerede i dag udfører. Som udgangspunkt kan vi således også støtte beslutningsforslaget på dette punkt, om end det i udvalgsarbejdet vil være værd at overveje de bemærkninger; RCT er kommet med hertil.

Som før nævnt kan Kristendemokraterne støtte forslaget.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil gerne takke Folketinget for tilslutningen, som jo er fuldkommen. Alle partier stemmer for, og det synes jeg er godt, fordi det er vigtigt, at vi får denne valgfri protokol underskrevet så hurtigt som muligt og af så mange, at den kan træde i kraft.

Vi finder, det er vigtigt, at Danmark fortsat går i spidsen for kampen mod tortur, og det er naturligvis vores håb, at den nye internationale mekanisme og den nationale mekanisme, som jo udgør en kombination, vil få tilstrækkelig tilslutning til, at det virkelig også bliver et effektivt tiltag mod tortur, grusomhed og anden nedværdigende behandling af borgerne.

Jeg vil ikke kaste mig meget ind i den debat, der har været om problematikken med begrebet tortur. Jeg vil bare sige, at der er jo desværre nogle, der beordrer tortur. Det er ofte stater, men det kan også være stammer og alle mulige bevægelser. Der er også terrorister, som udøver tortur, og det er desværre ikke kun psykopater.

Hvis man har stået i torturcenteret i Phnom Penh og set billederne, som var efterladt af alle de mennesker, der havde været tortører, kan de ikke have været psykopater alle sammen, for så var hele den generation psykopater. Det var ganske unge mennesker mellem 13 og 16 år, der lavede disse fuldstændig vanvittige torturindsatser mod ganske almindelige mennesker, som havde begået den fejl at have været i udlandet, eller hvis hænder var præget af, at de ikke havde været håndværkere eller jordarbejdere, men akademikere, som bare var anderledes og ikke var tålt i det samfund.

Disse knægte og piger, der udøvede tortur og formentlig er mærket for livet af det – det må man jo håbe, for sådan noget bør man overhovedet ikke kunne gøre, uden at det sætter sig spor i ens eget sind – har garanteret været nogle vildførte, der har villet leve op til forventningerne i regimet. Naboenes datter kan blive offer for voldtægt, men naboenes søn kan altså også pludselig være i en situation, hvor tortur forventes af ham, og derfor er det meget vigtigt, at både de, der beordrer, og de, der udfører, ved, at det kommer frem i lyset, og at man altså har mulighed for at foretrække civil ulydighed frem for at blive trukket frem senere, altså udvise civil ulydighed ved ikke at gøre det.

Det er netop det, der bliver fremmet med forslaget. Der kommer nu inspektioner, så man kan risikere, at den tortur, man simpelt hen troede var velsignet oppefra, pludselig bliver trukket frem i lyset og bliver til et problem, både for regeringen, som skal benægte den, og for en selv, som pludselig bliver straffet for det. Derfor er det et meget vigtigt fremskridt mod tortur, at vi får videreført indsatsen.

Uanset om man ønsker den ene eller den anden definition, er der ikke ret mange, der er i tvivl om, hvad tortur, grusomhed eller nedværdigende behandling er i praksis, når man udsættes for det. Derfor er det godt, at vi har en kombination af en FN-komité og nationale komiteer.

Kl. 10.55

Til det konkrete spørgsmål fra hr. Keld Albrechtsen: Inkorporeringen har ikke fundet sted, fordi alle de ting, man ikke må i henhold til kon-

ventionen, i forvejen er forbudt ifølge dansk lovgivning. Det er begrundelsen for det.

Angående ressourcerne til Ombudsmanden: Det er jo noget, vi må se på hen ad vejen, når vi får nogle praktiske erfaringer, og vi vil selvfølgelig også høre på, hvad Ombudsmanden selv mener set i lyset af de praktiske erfaringer. Jeg synes dog – og jeg er glad for den tilslutning, der har været til det – at det er meget fornuftigt, at vi anvender Ombudsmanden, som jo i henhold til § 18 i loven om Folketingets Ombudsmand præcis har til opgave at holde øje med alle de ting, som pålægges med denne protokol. Alle de steder, man skal kunne komme på uanmeldt besøg, kan Ombudsmanden faktisk allerede komme på uanmeldt besøg, så jeg synes, vi er i den heldige situation, at vi allerede har indbygget den mekanisme i dansk lovgivning, der skal til, for at vi kan opfylde vore internationale forpligtelser. Men skulle det vise sig hen ad vejen, at det ikke er tilstrækkeligt og ikke godt nok, vil vi selvfølgelig se på det igen.

Vi skal nu gøre nogle erfaringer, og vi skal også have nogle anbefalinger fra den internationale forebyggelseskomité, når den er kommet i gang med sit arbejde, så lad os lade være med at lave nogle systemer nu, som vi måske alligevel skal lave om senere. Jeg synes, vi skal starte med det, vi kender, og det, vi ved er godt nok.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg er blevet fristet til at stille ministeren et spørgsmål, som jeg i virkeligheden nok må erkende er retorisk, men det kommer ikke uden grund.

Hr. Søren Krarup udtrykte her fra talerstolen, at det, der er tortur i den ene sag, kan være berettiget nødværge i en anden sag, og jeg vil godt spørge ministeren, om han er enig i det. Dernæst vil jeg spørge ministeren, om han noget sted i verden i sin indsats for menneskerettigheder, som jeg anerkender er stor, har oplevet, at tortur kan være berettiget.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nej, tortur kan ikke være berettiget. I det øjeblik vi begynder at gøre den berettiget, kommer spørgsmålet om graden af tortur, så derfor er tortur altid uberettiget.

Til det hypotetiske, eksistentielle spørgsmål, om man selv kunne finde på det: Jamen det er da muligt, for der er irrationelle træk i alle men-

nesker. Men det afgørende er, at der også er en straffelov, som man falder ind under. Det er det, der er det væsentlige.

Vi sidder ikke som præster, men som lovgivere her i Folketinget – hr. Søren Krarup sidder her også som lovgiver – og så er det altså afgørende, at vi siger: Skulle også jeg komme til at begå sådan noget, skal også jeg straffes. Det drejer sig om, at vi alle falder ind under loven, og derfor er det ikke det eksistentielle spørgsmål, om man selv i en given situation kunne komme til det. Det ville være hyklerisk at sige: Jeg kan aldrig begå en fejl. Det afgørende er, at vi laver lovene sådan, at hvis en hvilken som helst af de 179 herinde kommer til at krydse grænsen i en eller anden eksistentiel situation, er der også en straf for det.

Vi kan ikke stå her og sige, at ingen kan begå dit eller dat, for der var jo ikke nogen grund til at have love, hvis man bare kunne erklære, at man ikke kunne finde på at bryde dem. Alle mennesker kan risikere at bryde lovene, og derfor skal der være en straf for det. Det er sådan, at alle kan risikere at handle forkert, men her er det jo staterne, der beordrer det, og mennesker, der udfører det, og begge dele skal stoppes.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg vil godt takke mange gange for ministerens svar, for jeg synes faktisk, det dækker den holdning, som et meget, meget stort flertal af Folketinget står inde for.

Men jeg vil samtidig sige, at hvis man overhovedet skulle prøve at trænge ind i hr. Søren Krarups tanker i denne sammenhæng og finde ud af, hvad det er, han mener, går diskussionen vel i virkeligheden på, om man kunne finde på at begå en hævnakt eller noget i den stil, hvis noget rammer ens egen familie. Men det er jo præcis det, tortur ikke handler om. Tortur er jo ofte udført af embedsmænd for regeringer osv., som forsøger at holde folk nede.

Men jeg takker meget for ministerens afstandtagen fra hr. Søren Krarups udtalelser.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg må begynde med at anholde den fuldstændig bevidste misforståelse, hr. Kramer Mikkelsen bærer frem, nemlig at jeg har sagt, at tortur er berettiget. Det er en så grov og ubehagelig usandhed, at den ikke skal have lov at blive stående. Jeg har sagt, at et menneske kan i enhver

situation finde på at foretage sig temmelig vanskelige eller ubehagelige ting, men jeg har aldrig sagt, at tortur er berettiget. Det vil jeg gerne have slået fast.

Kl. 11.00

Jeg kan godt forstå hr. Per Stig Møllers følelser, når han står i Phnom Penh og ser disse uhyggelige torturredskaber, som er blevet brugt af disse unge mennesker, Pol Pots børn. Men jeg vil godt spørge hr. Per Stig Møller: Blev disse handlinger ikke udført som led i troen på, at man via socialismen kunne skabe det rette samfund, hvor kun godhed herskede, og hvor tortur var forbudt? Kort sagt: Var alle disse rædsler i Cambodja ikke affødt af netop den socialisme, som vi også her ser eksempler på, og som forestiller sig, at den gode verden er noget, man selv kan præstere, og derfor er det tilladt?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg går ud fra, at spørgsmålet er til udenrigsministeren?

Søren Krarup (DF):

Ja.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Og udenrigsministeren vil gerne svare på det.

Tortur udføres af mange regimer og af mange grunde. Både hr. Søren Krarup og jeg har skrevet bøger om, at de, som vil skabe et paradys på jord, skaber et helvede, og når jeg brugte eksemplet fra Cambodja, var det, fordi det formentlig var ganske almindelige børn, som havde fået at vide, at det ville føre dem til dette ædle rige. Når vi læser bøgerne om SS'erne og deres oprindelse, opvækst og deres almindelige plads i samfundet, har de nyeste undersøgelser jo også vist, at det var pæne, almindelige akademikere, som rendte rundt og satte al terroren i værk. Derfor er det så vigtigt, at vi er klar over, at det er altså noget, som alle mulige mennesker har været involveret i.

Det er fuldstændig rigtigt, at det gøres for at nå et højere mål. De, der giver ordrene, giver dem med henvisning til et højere mål, og derfor er det så afgørende, at uanset hvilke højere mål der tales om, er det noget, man bare ikke må. Det er derfor, vi er nødt til at fremme en verdensorden, som hjælper med til at forstå, at uanset hvilket højere mål man får nogle til at udøve tortur for, er det ikke acceptabelt, og så er man hjemfalden til straf.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg vil godt spørge udenrigsministeren: Kan vi ikke slutte debatten med simpelt hen at konstatere, at der er intet så farligt i den menneskelige tilværelse som idealisme? De folk, der hævder, at de, som udenrigsministeren sagde, har fundet opskriften på det gode samfund, altid er dem, der udfører ondskaben, og kunne det ikke bidrage til, at vi får et lidt mere nøgternt og skeptisk syn på de ting, der oftest tales meget entydigt om?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det afgørende er jo, at uanset hvilket ideologi eller vildfarelse man anvender til at ensrette samfundet med vold, er det ikke tilladt.

Det gode er, at vi har en FN-konvention, for det betyder jo, at man kan imødegå tortur uanset formålet med den. Der forekom tortur i Grækenland under juntaen og i Spanien under Franco, men formålet var forskelligt, og derfor er det væsentligt, at uanset for hvilket formål nogle får andre til at begå tortur, er det bare ikke tilladt og skal trækkes frem i lyset. Derfor er denne protokol god, for nu kan der komme uanmeldte besøg, ligesom det er tilfældet for Europarådet i forbindelse med tilsynet af fængslerne. De uanmeldte besøg betyder, at her er vi helt nøgterne: Uanset hvad der bruges som begrundelse, skal det frem i lyset, for det er ikke acceptabelt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil allerførst gerne takke udenrigsministeren, fordi vi har fået en debat, hvor det er blevet slået fast, at bortset fra ét parti har alle Folketingets partier det synspunkt, at uanset hvor tortur finder sted, uanset i hvilket land og til hvilken tid, er det forbudt og skal straffes. På den baggrund synes jeg, debatten har betydet et fremskridt for menneskerettighederne, men altså med den beklagelige undtagelse, at der er et parti, der er faldet igennem, nemlig Dansk Folkeparti.

Jeg vil godt spørge ministeren, som henviste til, at det var vigtigt at få så mange lande med som muligt, om man i opfølgningen af den vedtagelse, Folketinget vedtog i maj, fra regeringens side vil gøre noget for at få også lande som USA til at tilslutte sig dette arbejde.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at alle partier i Folketinget stemmer for dette beslutningsfor-slag.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Ja, og det er regeringen meget glad for og taknemlig for, for det viser jo, at alle vil forhindre, at tortur udøves.

Med hensyn til spørgsmålet om USA er det jo et af de områder, hvor vi ikke er enige med USA, og det anfører vi selvfølgelig også over for USA. Der er også andre områder, hvor USA ikke har fulgt den samme linje som Danmark. Nu kan Danmark desværre ikke styre hele verden. Det ville nok blive en meget bedre verden, hvis vi kunne, men det er jo nok lidt utopisk.

Kl. 11.05

Det er beklageligt, at USA ikke er med her. Der er også andre steder, hvor USA ikke er med, men det indgår også i den dialog, vi har med USA.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne takke for svaret. Jeg regnede også med, at det var det svar, jeg ville få, og derfor var det vigtigt for mig at få sagt, at vi skal lægge pres på USA og selvfølgelig også på Kina og andre lande, som falder bagud på dette område – ikke mindst Tyrkiet, som et flertal i Folketinget bakker op som EU-kandidat. Hvis Tyrkiet skal være medlem af EU, er det jo ekstraordinært nødvendigt, at landet skal opfylde disse betingelser helt og fuldt, så derfor er jeg glad for svaret.

Jeg er derimod ikke enig med ministeren i, at alle partier, også Dansk Folkeparti, har haft et klart standpunkt i dag. Jeg synes tværtimod, hr. Søren Krarup har gjort, hvad han kunne for at skabe usikkerhed om Dansk Folkepartis holdning. Det er bestemt et spørgsmål, vi kommer til at vende tilbage til og gå meget i dybden med i andre debatter, for jeg synes, at Dansk Folkeparti i dag har demonstreret en sådan tvivl om deres holdning til menneskerettighederne og specielt til tortur, at det kan blive et grundlæggende tema i den danske politiske diskussion i fremtiden. Men jeg forstår godt, at formanden er nødt til at fastholde, at det må ske ved en anden lejlighed.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er jo sådan, at viljen ser Vorherre på, men vi mennesker ser på resultaterne, og resultatet fremgår jo af den knap, man trykker på her i Folketingssalen.

Tyrkiet har vedtaget de love mod tortur, som de skal, og det er vi glade for. Problemet er selvfølgelig, at vi skal have sikkerhed for, at lovene også bliver efterlevet, og det har vi pligt til at sørge for.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 170: Forslag til lov om ændring af skattestyrelsesloven og dødsboskatteloven. (Bindende ligningssvar for selskaber og hovedaktionærer m.v.).

Af skatteministeren (Svend Erik Hovmand).
(Fremsat 19/2 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peter Christensen (V):

Vi har lige været vidne til en debat her i salen, hvor det blev diskuteret, om tingene var sorte eller hvide. Nu skal vi til en anden debat, som handler om, at vi skal have tingene sort på hvidt.

Det er næsten et år siden, vi indførte bindende ligningssvar til skatteborgerne. Siden den 1. juli 2003 har borgerne kunnet få klar besked om konsekvenserne af deres skattemæssige disposi-

tioner, og det har været en succes. Det har tilført befolkningen en tryghed for, at skattevæsenet ikke banker på døren med en uventet rudekuv-vert lang tid efter, at man har foretaget nogle ændringer. Det sker ikke, når skattevæsenet har fået et bindende svar, som ikke kan ændres, og det har givet folk mulighed for at disponere over deres økonomiske ressourcer med vished om, hvad de skattemæssige konsekvenser bliver.

Skatteligningen foregår nu i starten, og ikke mod slutningen, og det betyder, at tingene bliver mere gennemskuelige og tilgængelige for den enkelte dansker. Skattemyndighederne har nu haft et års tid til at omstille sig til det nye system, og vi kan derfor nu udvide succesen. Fremover skal det også være muligt for landets virksomheder at få bindende ligningssvar.

Som lovgivningen er nu, er det muligt for virksomhederne at få en bindende forhåndsbesked fra Ligningsrådet. Problemet er blot, at på grund af store sagsmængder ender det med, at mange virksomheder må vente op til 1 år på at få et svar, og det er hverken rimeligt eller holdbart. Ingen virksomheder kan fungere med en sådan langsommelig beslutningsproces. Et led i konkurrenceevnen er at kunne træffe hurtige beslutninger og vel at mærke beslutninger, man kender de skattemæssige konsekvenser af.

Det vil være en stor lettelse for erhvervslivet, at også de nu kan få bindende ligningssvar. For det første vil det betyde, at virksomhederne som oftest vil få svar inden for 1 måned, og for det andet vil det styrke virksomhedernes retssikkerhed, fordi de kender konsekvenserne af det, de gør.

Kl. 11.10

Med den nye lovgivning bliver der lagt større vægt på hjælp og vejledning frem for kontrol. Virksomheder vil fremover kunne afbøde fatale dispositioner på en nem og billig måde, og bindende ligningssvar fra skattemyndighederne er både hurtigere og billigere end den bindende forhåndsbesked fra Ligningsrådet, vi kender i dag.

Jeg glæder mig over skatteministerens forslag. Venstre har fra starten ønsket, at ordningen blev udvidet til også at omfatte selskaber, og det sker nu. Klar besked til borgerne er en fremragende ting. Jeg glæder mig over, at vi nu også kan tilbyde erhvervslivet samme service, og Venstre støtter lovforslaget.